

4. Bibliographie der Schriften

**D.MICHAELIS DE MOLINOS, SACERDOTIS, MANUCTIO
SPIRITUALIS, Extricans animam, eamque perviam interiorem
ad acquirendam contemplationis perfectionem, ...**

Molinos, Miguel de

Leipzig, 1687

MANUCTIO SPIRITUALIS. Extricans animam, eamque per viam interiorem ad
acquirendam contemplationis perfectionem ac divitem pacis interioris
thesaurum deducens.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

MANUDUCTIO SPIRITUALIS.

*Extricans animam, eamque per
viam internam ad ac-
quirendam contemplationis
perfectiorem ac divitem pa-
cis interioris thesaurum de-
ducens.*

AUCTOR AD LE-
CTOREM.

Nihil omnino diffi-
cilius, quam placere
omnibus, nec quic-
quam facilius & usi-
tatis, quam censere libros, qui
luci publicæ exponuntur. Utrin-
que

A

que

que commune periculum est omnibus, quæ eduntur, operibus, ne uno quidem excepto, etsi vel summorum virorum fulciatur patrocínio. De hoc igitur libello quid deinceps futurum est, cui nemo existit Patronus & cuius cibis, quod mysticus sit, male conditus, non poterit non in communem incurrere censuram, & insipidus esse omnibus. Verum si cum non intellexeris, Lector benevole, propterea sub censuram ne voces.

Audiet, legetq; homo animalis res hasce spirituales, sed percipere haud poterit, ut Paulus ait: (a) *Animalis homo non percipit ea, quæ sunt spiritus DEI.* Eas si condemnas, te condemnas ad numerum eorum sapientum, quibus.

(a) 1. Cor. 2.

AD LECTOREM. 3

buscum, dicente S. Dionysio,
DEUS non communicat hanc sa-
pientiam æque ac cum simplici-
bus & humilibus, quanquam hi
iudicio hominum rerum omni-
um habeantur ignari.

Scientia mystica non est inge-
nii, sed experientiæ; non inven-
ta, sed probata, non lecta, sed
accepta, ideoque est tutissima,
atque efficax; adjumento etiam
egregio, ac uberrimi fructus.
Non per aures in animam intrat,
nec per continuam librorum le-
ctionem, sed per liberalem divini
spiritus infusionem, cujus gratia
cum simplicibus ac parvis deli-
ciosissima & intima familiaritate
communicatur.

Sunt docti, qui hæc nunquam
legerunt, sunt spirituales, qui
nondum ea gustarunt; proinde

utriqve eadamnant, illi ex ignorantia, hi ob defectum experientiae.

Certum quoque est, quod experientia hujus dulcedinis destitutus, de myste-
riosis hisce secretis iudicium ferre nequeat; offendetur potius (ut solent multi) ubi intelliget divinum amorem, tanta in anima operari miracula, quod in propria has ejus subtilitates non deprehendat. Quis taxabit bonitatem divinam, cuius manus non est decurtata, quo minus idem, quod alias operata est, perficiat? Non vocat Deus ob meritum, nec validissimum; vocat, sed debilissimum & miserrimum, ut infinita ejus misericordia eo magis exsplendescat.

Non est hæc theoretica, sed
pra-

AD LECTOREM. 5

practica scientia, ubi experientia subtilissimam & ingeniosissimam antecellit speculationem. Monuit tamen S. Tereſia Confessorem suum, ne de rebus spiritualibus conferret nisi cum hominibus firmi iudicii. *Quia, ait illa, si tantum unicum noverint viam, aut si in medio fuerint relictī, confirmari haud poterunt.*

Satis se ostendet practicae huius ac mysticae scientiae expertem, qui doctrinam huius libri damnaverit, prodeoque se non legisse S. Dionysium, S. Augustinum, S. Gregorium, S. Thomā, S. Bonaventuram, multosque alios Sanctos & Doctores ab Ecclesia approbatos, qui approbant, commendant, ac docent, tanquam experti, praxin huius doctrinae.

A 3

Mo-

Monendum est, doctrinam hanc non instruere omnis generis homines, sed tantum illos, qui habent sensus & passiones bene mortificatas, provectiores, & orationem jam ingressos, ac a DEO vocatos ad viam interiorem, quos excitat ac ducit, obstaculis, quæ perfectæ contemplationis impediabant cursum, liberatos.

Curavi, ut stylus huius libri devotus, castus ac utilis esset, absque elegantis dictionis ornamentis, absque ostentatione eloquentiæ, aut subtilitatibus theologicis. Id tantum spectavi, ut nudam veritatem humiliter, sincere ac perspicue traderem.

Nemini mirum videatur, quotidie novos prodire libros Spirituales. DEO enim nunquam nova desunt lumina quæ
com-

AD LECTOREM. 7

communicet, & animabus semper necessariae sunt istae instructiones. Nec omnia dicta, nec omnia scripta sunt, unde semper suppetet, quod scribatur, usque ad finem mundi. Admiranda, fuerunt lumina, quae Deus cum Ecclesia sua communicavit per Doctorem Angelicum, S. Thomam, in hora tamen mortis ipse affirmabat, divinam maiestatem tantum cum ipso in illo instanti communicasse lumen, ut nihil sit faciendum, quicquid adhuc scripserit. Habet igitur & semper habebit Deus nova, quae communicet, lumina, nec infinitae ejus scientiae quicquam inde decedet.

Non abjiciendus est animus ob multas gravesque viae interioris molestias, cum res magni va-

loris suo jure ac merito magni
etiam sit pretii. Bono sis animo,
confidasqve non has tantum,
quæ hic se offerunt, sed multas
alias quoque superatum iri mole-
stias divina gratia ac interiori vi-
gore.

Nunquam in animo mihi fuit
antea, de contemplatione agere,
aut ejus suscipere defensionem,
quod alii fecerunt multi, qui in-
tegrus eosque doctos admodum
ac subtile de ea ediderunt libros,
firmis argumentis, doctrinis, &
testimoniis Sanctorum ac Scri-
pturæ S. ad destruendam illorum
opinionem, qui immerito eam
damnarunt, damnantqve, affa-
tim instructos.

Verum multorum annorum
experientia (quam tot debeo ani-
mabus, quæ meæ tenuitati se-
com-

AD LECTOREM. 9

commiserunt, ut ad interiorem
viam, ad quam vocati erant, a me
deducerentur) docuit me, quam
sit necesse, ut tollantur illis ob-
stacula, inclinationes, affectus,
adhæsiones quæ ipsarum cur-
sum, viamque ad perfectam
contemplationem penitus inter-
vertunt.

Ad hunc scopum principalem
totus hic liber practicus collineat,
quia non sufficit viam interio-
rem contemplationis stabilire,
ac confirmare, nisi animabus vo-
catis, & quæ jam de via certæ
sunt, obstacula etiam tollantur,
quæ gressum volatumque spiri-
tuale impediunt. Quem in-
finem iis potius usus sum, quæ
Deus ex infinita sua misericor-
dia mihi inspiravit, ac tradidit,
quam iis, quæ speculativa libro-

A s rum

10 AUCTOR AD LECTOEM.
rum lectio suggessit mihi ac sub-
ministravit.

Interdum (quanquam ra-
rius) allego testimonium quod-
dam Auctoris practici & experti,
ut liquido constet, doctrinam,
quæ hic proponitur, non esse
singularem ac raram. Hæc itaque
prima mihi fuit intentio, non
ut confirmarem viam interio-
rem, sed ut eam extricarem; al-
tera, ut instruerem directores,
ne impediunt cursum anima-
rum, quæ vocantur per arcanas
hasce semitas ad pacem inter-
nam summamque felicitatem.
Faxit DEUS per infinitam suam
misericordiam, ut obtineatur fi-
nis tantopere exoptatus.

Spero in DEO me lucratu-
rum esse nonnullas ex illis ani-
mabus, quas divina ejus Maje-
stas

PROOEMIUM. MONITUM I. II
stas ad scientiam illam vocat.,
quem si obtinuero fructum, bene
me infumfisse operam existima-
bo. Unica hæc fuit desiderii mei
meta, &, si DEUS (quod est
certo certius) approbaverit pura
hæc desideria, abunde mihi sa-
tisfactum putabo. Vale!

PROOEMIUM.

MONITUM I.

*Duobus modis itur ad DEUM,
primo per meditationem, &
discursum; secundo per pu-
ram fidem & contempla-
tionem.*

I. **D**Uobus modis ad DEUM iri
potest, uno per considera-
tionem & discursum, altero per
puritatē fidei, notitiam indistin-
ctam, generalem & confusam.

Primus vocatur meditatio, secundus recollectio interior, aut contemplatio acquisita. Primus est incipientium, secundus provectorum. Primus est sensibilis & materialis; secundus nudior, purior, & interior.

2. Quando anima jam acquisivit habitum discurrendi de mysteriis, comite usa facultate imaginativa, & imaginibus corporalibus adjuta; perlata a creatura in creaturam, a notitia in notitiam (minimam adhuc habens notitiam ejus, quod desiderat) & ab his ad Creatorem; tunc solet Deus quasi manu eam prehendere (nisi eam sub ipsis principiis vocaverit, ac introduxerit sine discursu per viam puræ fidei) & efficiens, ut anima quasi in tergo relinquat omnes confi-
de-

derationes & discursus, protrahit eam, & educit ex statu illo sensibili & materiali, faciens, ut sub simplici & obscura fidei notitia, amoris tantum alis ad sponsum suum aspiret, nec amplius opus habeat, quo ipsum amet, persuasionibus & informationibus intellectus, quia hac ratione amor ejus admodum foret parvus, dependeret magnam partem a creaturis, stillaretque quasi guttis, iisque non nisi tarde, ac per intervalla cadentibus.

3. Quo minus dependebit a creaturis, soli DEO, ejusque secretis instructionibus, mediante fide pura, innixus, eo firmior, durabilior ac fortior erit amor. Posteaquam anima jam acquisivit notitiam, quam ipsi dare possunt omnes meditationes & ima-

nisimo

A 7

gi.

gines corporales a creaturis desumptæ; si modo DOMINUS educiat eam ex isto statu, discursu eā privans, ac in divinis relinqvens tenebris, ut per semitam rectam ac per puram fidem incedat; ea se ductui ejus permittat, nec tam parce ac tenuiter amare velit, quam illæ (*imagines corporales*) doceant; sed existimet nihili esse, quicquid totus mundus, ac delicatissimi conceptus vel sapientissimorum intellectuum ipsi dicere possunt: ac bonitatem & pulchritudinem amati sui infinite præstare ipsorum sapientia, persuasa, omnes creaturas rudes nimis esse, quam ut informari ab iis possit, ac perferri ad veram DEI sui cognitionem.

4. Amore itaque suo antevertere debet, ac post se relinqvere omnem

MONITUM I. 15

omnem intelligentiam suam. .
Amet DEUM, ut in se est, & non
ut dicit formatqve eum imagina-
tio, &, si non potest eum cogno-
scere, ut est in se, amet eum,
qvanqvam non cognoscat; sub
obscuris fidei velis: qvemadmo-
dum filius, qvi Patrem suis nun-
qvam usurpavit oculis, plenam
tamen alis fidem tribuens, per
qvos in ejus notitiam pervenit,
amat eum ac si aliquando vidis-
set.

5. Anima cui discursus est sub-
latus, non affectare eum debet,
aut vi qværare notitiam clario-
rem qvidem, magisq; particula-
rem, sed solatiorum fulcris desti-
tutam, aut notitias sensibiles con-
junctas cum paupertate spiritus;
ac orbata omnibus, qvæ appeti-
tusejus naturalis desiderat, qvie-
ta

ta esse debet, firma, constans, finens DOMINUM operari, quamquam se videat solam, aridam, ac tenebris plenam. Nam etiam si hoc ipsi videri possit otium, non est tamen nisi sensibilis & materialis ejus activitatis, non DEI, qui operatur in ipsa veram scientiam.

6. Tandem quanto magis ascendit spiritus, eo magis a sensibili avellitur. Multæ sunt animæ, quæ pervenerunt ad istam portam, & perveniunt, sed paucæ illæ, quæ intrarunt, ac intrant, quod destituantur ductore experto, & illæ, quæ vel habuerunt eum, vel actu ipso habent, quod non vera ac totali submissione se subjiciant.

7. Dicent, voluntatem non amaturam, sed otiosam futuram,

fi

si intellectus non intelligat distincte ac clare; cum firmum sit principium, non posse amari, quod non cognoscitur. Ad id respondetur, quod, etiam si intellectus non cognoscat distincte per discursum, imagines & considerationes, intelligat nihilominus & cognoscat per fidem obscuram, generalem ac confusam: Cujus cognitio, quancquam, adeo obscura, indistincta & generalis, tamen, cum supernaturalis sit, clarior & perfectior cognitio DEI est, quam omnis notitia sensibilis & particularis, quæ in hac vita formari potest; cum omnis imago corporalis & sensibilis a DEO infinite distet.

8. Perfectius (ait S. Dionysius (a)) cognoscimus DEUM per
ne.

(a) *Myst. Theol. c. 1. §. 2.*

negationes, quam per affirmationes. Altius de DEO sentimus, cognoscentes quod sit incomprehensibilis, & omni captu nostro superior, quam sub imagine quadam ac creata pulchritudine eum concipientes secundum rudem nostrum intellectum. Itaque major æstimatio & amor gignetur ex isto modo confuso, obscuro & negativo, quam ex omni alio sensibili, ac distincto; quia ille DEO magis est proprius, & creaturis spoliatus; hic contra quo magis dependet a creaturis, eo minus habet DEI.

MONITUM II.

*Declaratur, quid sit meditatio
& contemplatio, & quid
inter*

*inter utramque intercedat
discriminis.*

9. S. Johannes Damascenus, (a)
& alii Sancti dicunt, *orationem*,
esse ascensionem vel elevationem men-
tis ad DEUM. DEUS superior est
omnibus creaturis, nec potest
anima eum videre, aut cum ipso
agere, nisi supra has omnes ele-
vetur. Amica illa conversatio ani-
mæ cum DEO, h. e. oratio, dividi-
tur in meditationem & contem-
plationem.

10. Quando intellectus myste-
ria sanctæ nostræ fidei cum at-
tentione considerat, ut verita-
tem eorum cognoscat, differen-
do de particularibus eorum ca-
pitibus, ac ponderando circum-
stantias ad ciendos in voluntate,
affe-

(a) l. 3, de fid. orthod. c. 24.

affectus, proprie vocatur meditatio.

11. Quando anima jam cognoscit veritatem (sive per habitum discursu acquisitum, sive quod peculiare lumen DOMINUS ipsi concesserit) oculosque mentis fixos in eadem veritate tenet, eamque sincere in quiete & silentio intuetur, ita ut non amplius necessariae ipsi sint considerationes aut discursus, aut aliae probationes, quibus convincatur, voluntas autem amat, admiretur, eaque gaudet: Ea vocatur proprie oratio fidei, oratio quietis, recollectio interior, aut contemplatio acquisita.

12. *Hanc dicit S. Thomas (a), una cum omnibus Doctoribus mysticis, esse intuitionem sinceram,*
sua.

(a) 2. 2. qv. 180. art. 3, & 4.

MONITUM II. 27

*suavem & quietam aeternae veritatis
sine discursu aut reflexione.* Si au-
tem gaudet, aut effectus DEI in-
tuetur, & in creaturis, & inter
creaturas, & in humanitate CHRI-
STI DOMINI nostri, utpote quæ
est omnium perfectissima; con-
templatio ea non est perfecta, af-
firmante S. Thoma (a), cum il-
læ omnes nil nisi media sint ad
cognoscendum DEUM, ut est in
se ipso: & quanquam humani-
tas CHRISTI sanctissimum sit
ac perfectissimum medium ad
DEUM eundi, ac supremum sa-
lutis nostræ instrumentum, &
canalis, per quem omne bonum,
quod speramus, accipimus, hu-
manitas tamen non est sum-
mum bonum, utpote quod con-
sistit in visione DEI; Sed uti JESUS
CHRI-

(a) 2. 2. qv. 180. art. 3, & 4.

CHRISTUS magis est per divinitatem quam per humanitatem; ita ille, qui cogitat de DEO, ac in DEUM semper respicit (cum divinitas unita sit humanitati) semper intuetur JESUM CHRISTUM, deque eo cogitat: imprimis vero Contemplativus, in quo fides purior, sincerior & exercitior est.

13. Quamprimum finis obtinetur, cessant media, ut navigatio cessat, cum ad portum appellitur. Cum anima, meditatione fessa, ad quietem, tranquillitatem, & requiem contemplationis pervenit, tunc abrupte debet discursus ac quieti se permittere cum amantissima attentione, & simplici intuitione DEI, videns ipsum amansque, rejiciens sva viter omnes imaginationes.

tiones, quæ repræsentantur,
tranquillans mentem in divina
illa præsentia, recolligens me-
moriæ, & defigens totam in
DEUM, contenta cognitione,
generali & confusa, quam de DEO
mediante fide obtinuit, totam
voluntatem ejus amorì appli-
cans, in quo omnis fundatur
fructus.

14. Dicit S. Dionysius: (c) Tu
vero, *chare Timothee*, in mysticis
contemplationibus, intenta exercita-
tione, & sensus relinque, & intellectu-
ales operationes & sensibilia & intelli-
gibilia omnia, & ea quæ sunt, & quæ
non sunt, universa, ut ad unionem
eius, qui supra essentiam & scientiam
est, quantum fas est, indemonstrabili-
ter assurgas. Hactenus Sanctus.

15. Juvat igitur relinquere
omne

(a) *Myst. theol. c. 1. §. 1.*

omne creatum, sensibile, intelligibile, & affectivum, & tandem omne id, quod est & non est, ad projiciendum se in amabilem DEI finem. Nam ille nobis restituet, quicquid reliquerimus augendo nobis vigorem, & efficaciam ardentius ipsum amandi, cujus amor nos sustentabit in sancto illo & beato silentio, quod plus valet, quam alia omnia, simul unita.

16. S. Thomas dicit: (a) *Minimum est, quod homo de DEO potest cognoscere in hac vita, sed multum id, quod voluntas potest habere, amoris.*

17. Quando anima ad hunc statum pertingit, tota debet in seipsam secedere in purum & profundum centrum suum: (ubi est imago DEI, ubi amoris plena at-

ten-

(a) 1. 2. qv. 27. art. 2. ad secund.

MONITUM II. 25

rentio, silentium, oblivio omnium rerum, applicatio voluntatis cum perfecta resignatione,) auscultans, & non nisi cum DEO loquens solo, & ita quidem ac si præter ipsos duos nemo in toto esset mundo.

18. Cum exquisita ratione dicunt Sancti, quod meditatio operetur cum labore, & fructu; contemplatio sine labore, cum quiete, requie, pace, delectatione & multo majori fructu. Meditatio seminat, & contemplatio metit: Meditatio quærit, contemplatio invenit: Meditatio mandit cibum, contemplatio gustat, eoque sustentatur.

19. Hæc omnia dixit Mysticus Bernhardus in illa verba Salvatoris: *Quærite & invenietis, pulsate, & aperietur vobis* (Lectio apponit ori-

B

soli-

*solidum cibum, meditatio frangit,
oratio saporem conciliat, contempla-
tio est ipsa dulcedo, qua iucundat &
reficit). His declaratur, quid sit
meditatio & contemplatio, &
quæ inter ambas sit differentia.*

MONITUM III.

*Quanam sit inter Contemplatio-
nem acquisitam & activam,
infusam item & passivam
differentia: & de signis e-
quibus cognoscitur, quando
DEUS velit, ut anima
a meditatione transeat ad
contemplationem.*

20. **D**UO adhuc sunt contem-
plationis modi. Est enim
imperfecta una, activa & acqui-
sita;

MONITUM III. 27

fit; altera infusa & passiva Acti-
va (de qua hactenus actum fuit)
est illa, quæ nostra obtineri di-
ligentia potest; adjuvante ta-
men nos gratia divina, dum
potentias seu facultates nostras
sensusque recolligimus, nosque
ad omne id, quod DEUS volue-
rit, præparamus. Ita dicunt
Rojas & Arnaja.

21. Commendat S. Bernhar-
dus activam istam contempla-
tionem, dum in illa commenta-
tur verba (a) *Audiam, quid loqua-
tur in me DEUS*, dicens: *Optimam
partem elegit Maria, licet non minoris
fortasse meriti sit apud DEUM humi-
lis conversatio Martha, sed de ele-
ctione Maria laudatur; quoniam illa
omnino (quoad nos spectat) eligen-
da,*

B 2

Pf. 84. fol. 88.

da, hac vero si injungitur, patienter est toleranda.

22. Similiter S. Thomas inculcat illam acquisitam contemplationem sequentibus verbis: *Quanto homo animam suam vel alterius propinquius DEO conjungit, tanto sacrificium est DEO magis acceptum. Unde magis acceptum est DEO, quod aliquis animam suam & aliorum applicet contemplationi, quam actioni.* Verba profecto satis clara & aperta, ut ad silentium redigant eos, qui acquisitam contemplationem damnant.

23. Quanto propius viciniusque homo ad DEUM accedit, aut procurat, ut accedat anima sua vel aliorum, eo majus DEOque acceptius est sacrificium. Unde inferitur, (concludit idem Sanctus,) DEO acceptius esse, si ho-
mo

MONITUM III. 29

mo applicet suam vel aliorum animam ad contemplationem, quam si ad actionem. Sancti sermonem hic esse de infusa contemplatione, dici nequit, cum non sit in hominis manibus applicare se ad infusam, sed tantum ad acquisitum.

24. Et si dicitur, quod possimus nosmetipsos quasi introducere in contemplationem acquisitam ope divina nobis assistente: nemo nihilominus ex proprio instinctu periculum facere debet, transeundi a statu meditationis ad isthunc absque consilio experti Directoris, qui clare cognoscit, an anima sit vocata a DEO ad viam hanc internam, aut direttore destituta cognoscet ipsa, anima ex libro aliquo, qui de his rebus agit, & in quem incidit,

B 3

di-

divina sic dirigente providentia, ut detegat id, quod experiebatur in interno cordis sui, etiam si non cognosceret. Quamquam autem certum ipsi sit deliberatumque ob lucem, quam ex libro accepit, a meditatione desistere ad amplectendam quietem contemplationis, semper tamen ipsi relinquetur ardens desiderium perfectionem instructionem nansciscendi.

25. Et ut bonam hac in parte instructionem accipiat, signa ipsi subministrabo, unde cognoscat istam vocationem ad contemplationem. Primum ac principale est, si non possit meditari, &, si meditetur, ut fiat cum insigni inquietudine & labore, modo non proficiscatur a naturali quadam inhabilitate, aut melan-

MONITUM III.

37

lancholia quadam, aut ab ariditate nata ex defectu præparationis.

26. Nullum ex his defectibus esse, sed omnino veram vocationem, inde judicare poterit, si transeat dies, mensis, & menses etiam conplures, quibus in oratione formare discursum, haud valeat. *Deducit DOMINUS animam ad contemplationem (dicie S. Mater Terefia,) & manet mens multum inhabilis ad meditandam passionem CHRISTI: quia, cum nil aliud sit meditatio, quam inquisitio DEI, quando semel anima ipsum invenit, jamq; consuevit denuo eum querere per opus voluntatis, non vult se amplius intellectu fatigare. Hactenus Sancta.*

27. Secundum signum est, si, utut destituta sit devotione sensibili,

B 4

bili,

bili, solitudinem quærat, ac conversationem fugiat. Tertium, si lectio librorum spiritualium tedium ipsi pariat, quod de suavitate illa interiori non loquantur, quæ est in ipsius corde, etiam si eam non cognoscat. Quartum, si firmum habeat propositum, perseverandi in oratione, quamquam discursu se sentiat privatam. Quintum est, si insignem sui ipsius habeat cognitionem, eumque pudeat etiam magnopere sui, ita ut a peccato abhorreat, Deumque majoris æstimet.

28. Altera contemplatio est perfecta & infusa, in qua (dicente S. Teresa:) *DEUS ad hominem loquitur, suspendens ipsius intellectum, interrumpens ejus cogitationem, verbumque (ut dicitur:) ex*
ore

MONITUM III. 33

ore depromit, ut, si vel maxime velit,
tamen vix ac ne vix quidem loqui
queat. Intelligit absque strepitu ver-
borum, instruit ipsum divinus Magi-
ster suspendens ipsius potentias, quod
tunc nocerent potius, quam juva-
rent, si operarentur. Gaudent ipse,
sed quomodo gaudeant, non intelli-
gunt. Ardet anima amore, & quo-
modo ardeat, non percipit. Cogno-
scit, quod fruatur eo, quem amat,
& quomodo eo fruatur, nescit; satis
percipit, quod ea fruitio non sit, ad
quam intellectus aspiret. Voluntas
illum amplectitur, nec intelligit quo-
modo; atque quia comprehendere nihil
potest, videt non esse tale bonum,
quod mereri queamus omnibus simul
insuntis laboribus, qui in terra
exantlantur, idem ut obtineatur. Est
donum DOMINI terra ac cœli, qui
id tandem concedit, sicuti est, & cui

vult & quomodo vult. In hoc Majestas ejus ea est, quæ omnia facit, & opus ejus nostram naturam transgreditur. Hæc omnia sunt verba, S. Matris in via perfectionis, cap. 25. Unde inferitur, quod contemplatio illa sit infusa, & Dominus eam ex gratia concedat, cui-cunque velit.

MONITUM IV.

Argumentum huius libri consistit in eradicanda rebellionē nostræ propriæ voluntatis ad consequendam pacem interiorem.

29. **V**la pacis interioris est conformare se ad id, quod divina voluntas constituerit. (a) In omnibus debemus subicere voluntatem

(a) Hugo Cardin.

MONITUM IV. 35

*tem nostram voluntati divina, hac
est enim pax voluntatis nostrae, ut sit
per omnia conformis voluntati divina.*

II, qui volunt, ut omnia succe-
dant eveniantque ex voto & ad
proprium gustum, nondum
pervenerunt ad cognitionem
hujus semitæ (a) *viam pacis non
cognoverunt*; ideoque amaram
ac insipidam vivunt vitam, sem-
per in quieti & alterationib⁹ obno-
xii, nec unquam viam pacis in-
grediuntur, quæ nulla est alia,
quam ut divinæ voluntati nos
penitus conformemus.

30. Hæc conformitas est suave
jugum, quod introducit nos in
regionem pacis & serenitatem
interiorem. Inde cognoscemus,
nostræ rebellionem voluntatis,
principem esse inquietudinis no-

B 6 stræ

Psal. 132

36 PROOEMIUM. MONITUM IV.
stræ causam, ac nos, quod suavif-
simo divinæ voluntatis iugo nos
haud subjiciamus, tantas perpeti
perturbationes ac angustias. O
animæ! si nostram divinæ sub-
mitteremus voluntatem, omni-
busq; ejus constitutionibus, quā-
tam experturæ essemus tranquil-
litate, quam suavem pacem,
quantam serenitatem interio-
rem, quam excelsam felicitatem,
quantum futuræ felicitatis pi-
gnus & quasi chirographum?
Hoc igitur argumentum erit hu-
jus libri. Placeat DOMINO mihi
concedere divinam lucem suam
ad detegendas arcanas viæ hujus
interioris semitas, summam-
que perfectæ pacis feli-
citate!

MA.